

Konkurs OBIEKT ROKU edycja 2011 - 2012 - wyniki z uzasadnieniem

Regulamin Konkursu „Obiekt Roku” przewiduje ocenę i przyznawanie nagród w następujących kategoriach:

- A) zespoły i pojedyncze budynki mieszkalne jednorodzinne;
- B) zespoły i pojedyncze budynki mieszkalne wielorodzinne;
- C) obiekty użyteczności publicznej;
- D) istniejące obiekty poddane modernizacji i adaptacji;
- E) obiekty zabytkowe poddane rewaloryzacji i adaptacji.

A. W kategorii zespoły i pojedyncze budynki mieszkalne jednorodzinne zgłoszeń w tej edycji konkursu nie było.

B. Kategorię najliczniej reprezentowaną tradycyjnie stanowią zespoły i pojedyncze budynki mieszkalne wielorodzinne. Rywalizowało w niej w bieżącym roku 9 obiektów, które zgodnie z regulaminem Konkursu zostały zgłoszone do użytkowania lub uzyskały pozwolenie na użytkowanie w latach 2011 - 2012. Były one oceniane według kryterium:

- 1) wpływu na ciągłość wizualną i panoramę miasta i wkomponowania obiektu w otaczający teren (w tym w istniejący układ ulic i placów oraz system zieleni, stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych lub wpływ na podniesienie ich estetyki lub funkcjonalności, relacje z istniejącą wartościową zabudową),
- 2) formy architektonicznej (wartość cech użytkowych, oryginalność całości, jakość detalu, rodzaj kolorystyki, urządzenie terenu - w tym układ dojazdów i dojazdów wraz z urządzeniami parkingowymi, zieleń i mała architektura),
- 3) jakości wykonawstwa (staranność robót, klasa i estetyka zastosowanych materiałów budowlanych).

1. Najwyższą ocenę i tytuł „Obiekt Roku” uzyskał w tej kategorii budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Podgórznej 68A-72A.

Jurorzy docenili przede wszystkim jego formę architektoniczną, uzyskaną za pomocą prostych form i tradycyjnych, szlachetnych materiałów, z zastosowaniem w południowej elewacji modnych, przesuwanych zewnętrznych żaluzji, zapewniających jej zmienny obraz. Obiekt stanął na tyłach starej zabudowy ulicy Podgórznej, perfekcyjnie wpisując się w przeznaczoną mu stosunkowo niewielką działkę pomiędzy innym budynkiem wielorodzinnym, do którego nawiązuje linią zabudowy, a kościołem Parafii Matki Bożej Zwycięskiej, wpisanym wraz z nieruchomością do rejestru zabytków. Wraz ze swoim skrzydłem bocznym, przypominającym niewielką, utrzymaną w stosownych proporcjach oficynę, stanowi dla niego odpowiednią oprawę. Oficyna tworzy kameralne podwórko, zapewniające prywatność mieszkańcom, urządzone troskliwie dobraną, atrakcyjną zielenią. Mieści ono plac zabaw. Front budynku znajduje się od ul. Głowackiego i wychodzi na tereny osiedlowe, dlatego obiekt nie jest szczególnie dobrze rozpoznawalny w mieście. Został ustawiony na niewielkim wzniesieniu, które wykorzystano do umieszczenia obszernego, podziemnego garażu, uzupełniającego miejsca parkingowe urządzone przy wjeździe na posesję, wewnątrz jej ogrodzenia.

2. Wyróżnienie w tej kategorii otrzymał zespół budynków wielorodzinnych z lokalami handlowymi i usługowymi przy ul. Broniewskiego 2A, 6, 8 oraz Fałata 11 - 13, 17, 17A, 19.

Osiedle Sztuk Pięknych powstaje na gruntach jeszcze niedawno zajmowanych przez wojsko. Nieruchomość pomiędzy ulicami Broniewskiego, Sienkiewicza i Fałata położona jest bardzo atrakcyjnie - pomiędzy historyczną zabudową Bydgoskiego Przedmieścia i terenami uniwersyteckimi, a przy tym znakomicie skomunikowana z resztą miasta dzięki przebiegającej skrajem linii tramwajowej. Sąsiedztwo ruchliwej ulicy po południowej stronie kwartału stanowiło wyzwanie dla projektanta, który jego wnętrze postanowił ochronić przed hałasem separując je parawanem wysokiej zabudowy. Tworzy go zgłoszony do Konkursu budynek Quatro Tower, złożony z czterech wież połączonych niższą częścią, wzniesiony tutaj jako pierwszy na podstawie pozwolenia na budowę otrzymanego w lutym 2009 r. Jego uzyskanie wymagało spełnienia trudnych wymogów konserwatorskich - zachowania alei drzew oraz obrysu i elementów niektórych budynków koszarowych. Starodrzew zapewnia szczególny klimat zasadniczej przestrzeni osiedla, rozciągającej się pomiędzy wysoką zabudową i linią także zgłoszonego do Konkursu, niższego budynku Ulmus. Wszystkie domy usytuowano na obszernych podziemnych garażach, nieruchomość wyposażono w plac zabaw i lokale przeznaczone na podstawowe usługi. Ostatnio wzniesione budynki przy ul. Fałata mniejszymi gabarytami i bardziej kameralną formą nawiązują do istniejącej tam od lat zabudowy willowej. Osiedle Sztuk Pięknych jest obecnie jednym z niewielu, wznoszonym na podstawie spójnego projektu na tak dużym obszarze przez pojedynczą organizację. Mimo bardzo intensywnego zagospodarowania ma dobrze przemyślany układ urbanistyczny, zapewniający wygodne warunki zamieszkania. Od innych toruńskich realizacji ostatnich lat wyróżnia się współczesnymi formami architektury. Mimo swoich niewątpliwych zalet od początku budzi kontrowersje. Nie podobają się szklane balustrady balkonów, przez które widać wszystko, co przechowują tam lokatorzy. Osłaniając całą wysokość kondygnacji mają one tymczasem za cel ochronę przed hałasem. Mimo sąsiedztwa wyższych budynków z wielkiej płyty sprzeciw budzi także gabaryt wież, dla wielu krytyków spreczny z charakterem Bydgoskiego Przedmieścia, wpisanego w lipcu 2011 r. do rejestru zabytków.

C. Kategoria obiektów użyteczności publicznej reprezentowana była w tej edycji Konkursu przez 5 zgłoszeń. Zostały one ocenione według tych samych kryteriów, co budynki wielorodzinne.

1. Najwyższą ocenę i tytuł „Obiekt Roku” w tej kategorii, a jednocześnie największą liczbę punktów w całej obecnej edycji Konkursu uzyskało Centrum Handlowo-Rozrywkowe Toruń Plaza przy ul. Broniewskiego 90.

Sędziowie wysoko ocenili wszystkie walory obiektu, a w szczególności formę architektoniczną rozumianą jako wypadkową wartości cech użytkowych, oryginalności całości, jakości detalu, rodzaju kolorystyki oraz sposobu urządzenia terenu - w tym układu dojazdów i dojazdów wraz z urządzeniami parkingowymi, zieleni i małej architektury. Obiekt powstał na terenie dawnego stadionu żużlowego, na krańcu Bydgoskiego Przedmieścia, przy głównym wjeździe do miasta od strony Bydgoszczy. Zgodnie z planami rozwojowymi Torunia ma przy nim przebiegać trasa dojazdowa do kolejnej, zachodniej przeprawy mostowej. Zapoczątkowując tereny zwartej zabudowy, budynek Centrum Plaza pełni funkcję symbolicznej bramy miasta, znakomicie wywiązując się z niej oryginalną i charakterystyczną elewacją zewnętrzną. Rozłożone wzdłuż dwóch głównych ulic długie skrzydła pokryto panelami aluminiowymi w obłym ułożeniu. Wraz ze szklanym bębniem rozdzielającej je części wejściowej budzą one kosmiczne skojarzenia. Prawdziwą atrakcją wnętrza stanowią dorodne, żywe palmy, koronami sięgające całej drugiej kondygnacji. Do głównego wejścia

proceedzi dogodne dojście od przystanków tramwajowych, umieszczoną po przeciwnej stronie część kinową wyposażono we własny pojazd. Całości dopełnia pojemny wielokondygnacyjny parking zewnętrzny, mieszczący pojazdy klientów i pracowników, połączony krytymi przejściami z obiema kondygnacjami użytkowymi galerii.

2. Wyróżnienie w kategorii obiektów użyteczności publicznej otrzymało Centrum Dialogu wzniesione przez Diecezję Toruńską w kompleksie zabudowań Wyższego Seminarium Duchownego przy Placu Bł. Księdza Stefana Frelichowskiego 1.

Budynek mieści bibliotekę wraz z czytelniami i salami audytoryjnymi. Na najwyższej kondygnacji ulokowano w nim wygodne pokoje gościnne, w podziemiach - obszerną halę garażową. Architekci nadali mu kształt litery L i dostosowali gabaryty do sąsiednich, historycznych zabudowań. Dzięki temu znakomicie dopełnia on cały zespół, współtworząc w nim reprezentacyjny dziedziniec. Centrum Dialogu zlokalizowano na tyłach nieruchomości, z dala od przyległych ulic i Placu, z których pozostaje niewidoczne. Jego użytkownicy, a zwłaszcza lokatorzy, korzystają będą dzięki temu ze spokoju i ciszy, mogą cieszyć się urokami jakie zapewnia rosnący za ogrodzeniem bujny las. Komisja najwyższej wypunktowała tutaj wkomponowanie w otaczający teren oraz jakość wykonawstwa, w tym staranność robót, a także klasę i estetykę zastosowanych materiałów budowlanych.

3. Niewiele mniejszą liczbę punktów w tej kategorii, uprawniającą do ubiegania się o wyróżnienie w Konkursie, uzyskał Dom Opieki „Samarytanin” Parafii Rzymskokatolickiej Pw. Miłosierdzia Bożego i Św. Faustyny na Koniuchach przy ul. Św. Faustyny 12.

D. W kategorii istniejących obiektów poddanych modernizacji i adaptacji w tegorocznej edycji konkursu oceniano 2 realizacje. Tylko jedną z nich komisja konkursowa uznała za w pełni zasługującą na wyróżnienie. Walory analizowano według kryterium:

- 1) stopnia plastycznego i funkcjonalnego wzbogacenia rejonu miasta, w którym obiekt istnieje, w tym rodzaju kolorystyki,
- 2) formy architektonicznej (w tym wprowadzenia nowych detali architektonicznych wzbogacających obiekt i jego wnętrze, spójność, spełnienie wymogów użytkowych),
- 3) jakości wykonawstwa (w tym estetyki zastosowanych materiałów budowlanych).

Przyznane wyróżnienie przypadło w tej kategorii Ogrodowi Zimowemu Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przy ul. Ligi Polskiej 8.

Obiekt stanowi rozbudowę Zakładu zlokalizowanego pomiędzy osiedlami mieszkaniowymi Na Skarpie. Szklany pawilon powstał ponad istniejącym, otwartym parkingiem. Jego przeziernie elewacje, odsłaniające wypełnione zielenią wnętrza, wprowadzają w otoczenie charakterystyczny akcent. Realizacja zapewnia użytkownikom możliwość całorocznego kontaktu z naturą, pozwalając na prowadzenie nowoczesnych form terapii wielozmysłowej. Służy to przede wszystkim stymulacji osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Oddziałuje się na nie bogactwem doznań wzrokowych i zapachowych. Ogród posiada profesjonalne nagłośnienie, które umożliwia emisję odgłosów przyrody, dźwięków lasu, śpiewu ptaków, szumu rzek, morza czy drzew. Wyposażono go w podwieszany sufit realistycznie imitujący prawdziwe niebo oraz nowoczesny system pozwalający na utrzymanie odpowiednich warunków klimatycznych.

Adam Popielewski - Architekt Miasta Torunia, 29.09.2013 r.

E. Obiekty zabytkowe poddane rewitalizacji i adaptacji oceniano według kryterium:

- 1) umiejętności wprowadzenia obecnej funkcji do historycznych układów przestrzennych i konstrukcyjnych,
- 2) wyeksponowania w obiekcie historycznych elementów,
- 3) jakości wykonawstwa (w tym rodzaju kolorystyki i estetyki zastosowanych materiałów budowlanych).

W bieżącej edycji konkursu w tej kategorii znalazły się 2 obiekty. Oba komisja konkursowa oceniła jako zasługujące na wyróżnienie.

1. Przebudowa i adaptacja pomieszczeń II pietra ratusza staromiejskiego- wyróżnienie

Adaptacja przestrzeni wysokiego dachu ratusza staromiejskiego jest ostatnim etapem kompleksowych prac konserwatorsko remontowych przeprowadzonych w ostatnich kilkunastu latach. Po przywracających polichromie pracach konserwatorskich na elewacjach ratusza, remoncie więźby i pokrycia dachu, remoncie okien, wygranej walce z wilgocią w piwnicach, otwarciu północnych wrót, znalezieniu dyskretnego miejsca na windę, rearanżacji sal wystawowych w całym gmachu oraz wyposażeniu muzeum w nowoczesne instalacje, przeprowadzono racjonalną i pozostającą bez wpływu na wizerunek zabytkowego gmachu adaptację poddasza na pomieszczenia biurowe (dotąd zajmujące przestrzeń na piętrach, gdzie teraz ulokowano wystawy), muzealne pracownie konserwatorskie i laboratoria oraz pokoje gościnne. Muzeum zamknęło wieloetapowy program konserwatorski, chroniący i eksponujący oryginalne wartości zabytkowej budowli, podkreślający jej prestiżowy charakter oraz czyniący z gotycko- renesansowego gmachu ratusza miejskiego funkcjonalne i nowoczesne muzeum, łączące tradycyjne formy ekspozycji muzealnej ze współczesnymi technikami edukacyjno- poznawczymi, zachęcającymi do zwiedzania.

2. Przebudowa kamienicy czynszowej do potrzeb muzealnych oraz połączenie z sąsiednim budynkiem w jeden kompleks- ul. Franciszkańska 9- wyróżnienie

Systematyczne powiększanie kolekcji eksponatów Tony Halika stało się impulsem dla sposobu wykorzystania sąsiedniej kamienicy. Jej atrakcyjność to średniowieczny rodowód ujawniony w reliktach przyziemia i parteru oraz możliwość adaptacji dawnego przejazdu na salę konferencyjną i przestrzeń recepcyjną; egzotyczne zbiory muzeum znalazły się na kilku kondygnacjach secesyjnej kamieniczki, w której zachowano specyficzny układ traktów i podział wnętrza, gdzie starannie odrestaurowano klatkę schodową i gdzie, znów bez szkody dla dyspozycji wnętrza znaleziono miejsce na windę, będącą standardem wyposażenia nowoczesnego łatwo dostępnego muzeum. Zdołano także zagospodarować fragment działki za budynkiem, zachowując oryginalny mur działowy od średniowiecza wyznaczający granice parceli. Na ulicy Franciszkańskiej, dzięki pracom konserwatorskim i adaptacyjnym, obok zrekonstruowanego fragmentu klasztoru pofranciszkańskiego i Planetarium w dawnym zbiorniku pogazowym, zwraca uwagę poprawnie zrewitalizowana, ustawiona szczytem do ulicy a przytulona do „sąsiadki” i funkcjonalnie z nią związana kamieniczka, o którą zadbało Muzeum Okręgowe.

Mirostawa Romaniszyn - Miejski Konserwator Zabytków w Toruniu, 24.09.2013 r.